

- perspectives on geophagy. *Medical Anthropology* 13: 337–351
13. Thomson A B R, Valberg L S 1972 Intestinal uptake of iron, cobalt and manganese in the iron deficient rat. *American Journal of Physiology* 223: 1327–1329
14. Valli V E O, Parry B W 1994 The hematopoietic system. In Jubb K V F, Kennedy P C, Palmer N (eds) *Pathology of domestic animals* Vol. 3 (4th edn). Academic Press, San Diego: 101–265
15. Witzleben C L, Pitlick P, Bergmeyer J, Benoit R 1968 Acute manganese overload – A new experimental model of intrahepatic cholestasis. *American Journal of Pathology* 53: 409–403

J A Naser^a, M A de Vries^b, Mandy de Vries^b, A J van der Merwe^c, A H Look^c, H J C Smith^c, F H van der Vyver^d, J H Elsenbroek^e and Rhena Delport^f

^aPathology Section, Onderstepoort Veterinary Institute, Private Bag X05, Onderstepoort, 0110 South Africa.

^bState Veterinary Laboratory, Private Bag X36, Vryburg, 8600 South Africa.

^cInstitute for Soil, Climate and Water, Private Bag X79, Pretoria, 0001 South Africa.

^dDirectorate of Animal Health, Private Bag X369, Pretoria, 0001 South Africa.

^eCouncil for Geoscience and Geological Survey, Private Bag X112, Pretoria, 0001 South Africa.

^fDepartment of Chemical Pathology, Faculty of Medicine, University of Pretoria, PO Box 2034, Pretoria, 0001 South Africa.

Wetenskaplik is die artikel 'A primary health care approach to an outbreak of cutaneous larva migrans' deur C M E McCrindle, I T Hay, R D Kirkpatrick, J S J Odendaal en E M Calitz (*Journal of the South African Veterinary Association*, 1996, 67: 133–136) na my mening swak versorg.

1. *Ancylostoma* word deurgaans as *Ancylostomum* aangedui. So ook *Toxocara leonina* in stede van *Toxascaris leonina* en *Dipylidium*, in stede van *Dipylidium*.
2. Volgens die inleiding is voorheen tussen 10 en 15 kinders maandeliks vir velletsels behandel, maar volgens die bespreking het die voorkoms van 15 gevalle per maand na nul gedaal.
3. Tiabendasoel se verkoopsnaam word nie genoem nie.
4. Daar is geen aanduiding van die wurmmiddel wat in Junie gebruik is om die gemeenskap se honde te ontworm, of hoe geslaagd die doseringskampanje ten opsigte van die geskatte proporsie van die gemeenskap se honde was, wat uiteindelik ontworm is nie. Daar word slegs gestel dat die betrokke firma tydens die Oktober inligtingsdag gratis monsters 'Telmin' uitgedeel het.
5. Sonder om te rapporteer oor die vlak van besmetting van die honde in die gemeenskappe waar die navorsing gedoen is, word beweer dat die enkele ontworming 'n tweërlei effek gehad het: eerstens, voorkoming van die velmol, en tweedens, voorkoming van die gevaar van viserale larva migrans. Hierdie afleidings kon kwalik van die

data wat in die publikasie verskaf is, afgelei geword het. Hoewel ontworming volwasse wurms uit vatbare honde (meestal die jonges) sal verwyder en sekerlik 'n rol in beheer kan speel, sal 'n enkele ontworming van 'n populasie honde beslis nie (soos in die publikasie gestel) die gevaar van velmol of viserale larva migrans voorkom nie. Eerstens is dit alombekend dat somatiese larwes van beide *Toxocara canis* en *Ancylostoma caninum* vir lang tydperke in die weefsels van besmette honde oorleef en opeenvolgende werpsels hondjies besmet – tot soveel as vier opeenvolgende werpsels na 'n enkele besmetting van 'n teef met *A. caninum*¹. Weinig wurmmiddels het veel effek op hierdie larwes. Verder oorleef die eiers van die spoelwurmsoorde van honde maande lank in hul omgewing. Daar is dus heel moontlik oorgenoeg bronne van herbesmetting vir die honde oor, om die besmettings te laat voortduur.

Die outeurs stel dat hulle aanvaar dat die gemeenskap nou verstaan hoe om die siekte (velmol) te voorkom, en dit doen deur hondemis te verwyder en die honde te ontworm. Waarom word die waargenome vermindering in die gevalle van velmol dus, soos gestel, slegs aan die ontworming van die honde toegeskryf? Bykomend – wat van die verdere moontlikheid dat die gemeenskap dalk nou versigtig is om kinders weg te hou van plekke wat moontlik vir besmetting gevaarlik kan

wees? Daar kan sekerlik nie net aanvaar word dat dit alleenlik die ontworming van die honde was wat die gewenste effek gehad het nie. Daar word tog in die bespreking vermeld dat, as die honde slegs ontworm sou gewees het sonder om die gemeenskap in te lig, die siekte waarskynlik weer sou terugkeer het.

6. Soortgelyks, sonder dat dit blykbaar nagegaan is, word kaalkop gestel dat die honde weens die ontworming gesonder en vetter geword het, en dat die inligting in Tabel 3 toon dat hierdie nuwe-effek reeds vir die gemeenskap met die aanbreek van die inligtingsdag duidelik was. Tog bevat Tabel 3 volgens die publikasie die resultate van ondervraging van 20 persone na afloop van die inligtingsdag. Hoewel ek saamstem dat die ontworming heel moontlik tot 'n mate die kondisie van die honde kon verbeter het, lyk dit nie volgens die inligting in die publikasie asof dit vanuit die resultate van die ondersoek bevestig kan word nie. As daar met die inligtingsdag enigiets oor die effek van wurmbesmetting op die kondisie van die honde gesê is, kan hierdie inligting nie weer aangebied word as aanduiding dat die gemeenskap vanself 'n verbetering in die kondisie van die honde waargeneem het nie.

VERWYSING

1. Reinecke R K 1983 *Veterinary helminthology*. Butterworths, Durban

J A van Wyk

Helmintologie Seksie, Onderstepoort Veeartsenykundige Instituut, Privaatsak X05, Onderstepoort, 0110 Suid-Afrika.

Reply — Antwoord

Thank you for the opportunity to reply to Dr J A van Wyk. Could I please request that the corrections to the spelling of names be included in the next issue of the journal as *errata*. [*Journal of the South African Veterinary Association*, 1996, 67: 216 — Ed.]

The comments will be responded to in the order presented.

1. I wish to thank Dr van Wyk for bringing this to the attention of the authors. My sincere apologies, as first author, for not noticing the spelling errors on the final draft, as it may be noted that Reinecke³ was used as a reference for the paper.
2. After the dogs were dewormed and the community informed of the cause of cutaneous larva migrans, the incidence of the disease in children (previously between 10 and 15 per month according to clinic records) fell to zero. This was stated in the paper².
3. The brand name was not mentioned because the formulation of thiabendazole in oleum petrolatum is made on prescription, by a pharmacist, for

the treatment of humans. It has no trade name.

4. All the dogs ($n = 80$) were dewormed by the state veterinarian using nitroscanate (Lopatul 500 and Lopatul 100, Ciba Animal Health) at 50 mg/kg body mass (the dose given by Reinecke³: 168 is incorrect).
5. Table 2 shows the level of infection of all the dogs in the community ($n = 80$)². In the discussion it was stated that if the dogs had merely been dewormed, without informing the community how to prevent the disease (which is part of primary health care), the disease would have recurred. This is because the somatic larvae of *Ancylostoma caninum* remain in the tissues of infected bitches³ and are not removed by a single deworming.
6. According to Bembridge¹, the evaluation of an extension message is an essential, but often neglected, part of extension. The high comprehension level shown by a random sample ($n = 20$) of community members attending

the information day (Table 3), indicated that the extension message had been successfully conveyed². Only those familiar with community-orientated veterinary extension would realise the magnitude of this achievement. During the meeting, community members commented on how pleased they were to receive deworming medicine for their dogs because the anthelmintic that the state veterinarian had administered had made the dogs 'fatter'. This is not surprising, considering the high worm burdens evident from Table 2².

REFERENCES

1. Bembridge T J 1992 *Practical guidelines for extension workers – a training manual*. Development Bank of Southern Africa, Halfway House
2. McCrindle C M E, Hay I T, Kirkpatrick R D, Odendaal J S J, Calitz E M 1996 A primary health care approach to an outbreak of cutaneous larva migrans. *Journal of the South African Veterinary Association* 67: 133–136
3. Reinecke R K 1983 *Veterinary helminthology*. Butterworths, Durban

Cheryl M E McCrindle

Department of Production Animal Medicine, Faculty of Veterinary Science, Medical University of Southern Africa, Medunsa, 0204 South Africa.